

BAĞIŞIKLIK SİSTEMİ HASTALIKLARI VE HEMŞİRELİK BAKIMI

Nuran AKDEMİR, Yeliz AKKUŞ

- Primer İmmün Yetmezlik Hastalıkları
- Sekonder İmmün Yetmezlik Hastalıkları
- HIV Enfeksiyonu - AIDS ve Hemşirelik Bakımı
- Alerji Hastalıklar ve Hemşirelik Bakımı

İmmün Sistem Hastalıkları;

1. İmmün sistem yetersizlikleri
 - Primer immün yetmezlikler
 - Sekonder immün yetmezlikler
2. Aşırı duyarlılık reaksiyonları ve alerjik hastalıklar başlıkları altında incelenecektir.

PRİMER İMMÜN YETMEZLİK HASTALIKLARI

Primer immün yetmezlikler (PİY), immün sistemle ilgili enfeksiyöz ve non enfeksiyöz etkilerle yatkınlığın arttığı bağışıklık sistemindeki kalıtsal hastalıklardır. Hastalarda tekrarlayan, ağır, kronik seyirli ve ölümcül enfeksiyonlar ortaya çıkmadan önce PİY tanısı konulması; hastalara etkin tedavi yaklaşımlarının sunulabilmesi, hastaların yaşam kaliteleri, prognozları ve ailelere gelecek kuşaklar için erken genetik danışmanlık verilebilmesi yönünden çok önemlidir ve erken tanı yaşam kurtarır. Bu amacı kendilerine misyon edinerek ilk kez 1993 yılında ortak uzman görüşlerinin onayı ile Jeffrey Modell Vakfı tarafından yayınlanmış olan ve PİY tanısına ciddi katkısı bulunan aşağıda sıralanan maddeler PİY hastalıkları için 10 uyarıcı işaret olarak kabul edilmiştir. Bunlar;

1. Bir yılda 4 veya daha fazla kulak enfeksiyonu
2. Bir yılda 2 veya daha fazla sinüs enfeksiyonu
3. 2 ay veya daha uzun süren antibiyotik kullanımı
4. Bir yılda 2 veya daha fazla pnömoni
5. Büyüme ve gelişme geriliği
6. Yineleyen cilt, derin doku veya organ ap-seleri
7. Ağızda veya ciltte uzun süren mantar enfeksiyonu
8. Enfeksiyonu iyileştirmek için damar içi antibiyotik kullanımı gereksinimi
9. 2 veya daha fazla derin doku yerleşimli enfeksiyon, fırsatçı mikroorganizmalarla enfeksiyon
10. Ailede immün yetmezlik öyküsü

Primer immün yetmezlik hastalıkları; üç grup altında toplanmaktadır.

Bunlar:

- Antikor eksikliği hastalıkları
- Kombine immün yetmezlik hastalıkları
- İyi tanımlanmamış immün yetmezlik hastalıklarıdır.

Kaynaklar

1. Akan A. Alerji testleri. http://solunum.org.tr/TusadData/Book/535/30112016115025-06_Bolum_05_Alerji.pdf. (Erişim tarihi: 02.07.2018)
2. Aksoy B. Derinin doğal bağışıklık sistemi. *Türkderm* 2013, 47: Özel Sayı 1: 2-11
3. Cardona V, Guilarte M, Luengo O, et al. Allergic diseases in the elderly. *Clinical and Translational Allergy* 2011, 1.11. doi:10.1186/2045-7022-1-11.
4. HIV/AİDS tanısı. <http://ebulten.duzen.com.tr/populer-konular/hiv-aids-tanisi> (Erişim tarihi: 02.07.2018).
5. HIV Among People Aged 50 and Over. <https://www.cdc.gov/hiv/group/age/olderamericans/index.html>. (Erişim tarihi: 02.07.2018).
6. Karadakovan A: İmmün sistem değerlendirmesi: Karadakovan A, Eti Aslan F (editörler). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Cilt 2, 4. Baskı, Ankara, Akademisyen Kitabevi, 2017, ss. 947-953.
7. Karadakovan A: İmmün sistem hastalıkları: Karadakovan A, Eti Aslan F (editörler). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Cilt 2, 4. Baskı, Ankara, Akademisyen Kitabevi, 2017, ss.955-981.
8. Kılıçturgay K. İmmünoloji. 3. Baskı, Bursa, Nobel&Güneş Kitabevi, 2003.
9. Mannix R, Bachur R. Çocuklarda status astmatics. *Current Opinion in Pediatrics* 2007, 19:281-287
10. Özçeker O, Ateş U. Ne zaman immün yetmezlik düşünelim? *FNG & Bilim Tıp Dergisi* 2016, 2(4).291-295.
11. Şengöz G, Pehlivanoğlu F. İnsan Bağışıklık Eksikliği Virüsü/Edinsel İmmün Yetmezlik Sendromu: Dünyada ve Türkiye'de Epidemiyolojik değişimler. *Med Bull Haseki* 2017;55:248-53
12. Wilkinson JM, Barcus L. Pearson hemşirelik tanıları el kitabı. Çev. Ed. Kapucu S, Akyar İ, Korkmaz F. Pelikan Yayınevi.2018. 11. Baskı
13. Yıldırım İİ. Tedavi Almamış HIV Pozitif Hastalarda D Vitamini Düzeyine Etki Eden Faktörlerin İrdelenmesi. T.C. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Kliniği, 2017.
14. Yurtsever S, Sarı CK. İmmün sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı. Ovayolu N. Ovayolu Ö. Temel iç hastalıkları hemşireliği ve farklı boyutlarıyla kronik hastalıklar. Adana: Çukurova Nobel Tıp Kitapevi. 2016, 1. Baskı, ss. 274-283.